

שני דיני פרק שלשה עשר כתובות קמ.

עין משפט נר מצוה

לח א ב ג מ גי פק כג
מלה אשת ה' נז
סמך עשין מה טור ש"ע
האי"ט טי"ב כ"ג ע"ג א'
ל"ח ד מ"י פ"ט"ז מ"ג
טעון ה"י א טו"ש"ע
ח"מ טי" קמו ספ"ק א'
ב ה מ"י שס טו"ש"ע ח"מ
שס ע"ג א'
מ"א ו מ"י שס הלכה ב
טור ש"ע ח"מ שס
ספ"ק ד'
מ"ב ז מ"י שס ופ"ד
מ"ג מ"ה ה' ז
ופ"ז הלכה א סמך עשין
ד"ל טו"ש"ע ח"מ סמך מה
ספ"ק ב וספ"ק וס"י סח
ע"ג א'

תוספות ר"ד (המשך)
זכורו עשאה סימן לאחר
אבר את זכרותו פ"י ראוכל
מבערע על שמעון על שדה
א' שמכר לו לוי ואומר לו
כי לוי שמכרה לך גולה
ממני ויש לי עדים שהיתה
שלי וראובן המבערע הוא
חומר עד על השטר של
מכרה עשאה לשמעון (ב)
אילו היתה שלך אין הית
חותם על השטר עשאה
לי לוי ולא הית מבערע
אלא ור"א כיון שחתמת
בה הודית שאניה שלך
אלא של לוי הית שמכרה
לי היה אומר אדמון
יכול לומר בכשיו ראוכל
המבערע על שלי ערעתי
בעת המכירה וחתמתי
עליה עד לפי שלי הוא
גבירא אלמא וקשה לי
להוציאו מידו והוה שמעון
השני נוח לי בעבור זה
חתמתי כדו שחצא מיד לוי
ותיה ביד שמעון ואבא
ואוציאנו מידו בעדים
המכירים שהיתה שלי או
של אבותי ותיכ"א אבד
את זכרותו והואיל וחתם
שם הודה שאין לו עסק
ומכר והוא בא
ומבערע דבריו בטלים:
עשאה סימן לאחר. פ"י
עשאה ראוכל זה המבערע
על זו השדה סימן לאחר
בהתימנו אבד את זכרותו
בנון שוה שמעון המחזיק
שכרה זו מכר שדה אחרת
שבצדה ליהודה וכשבא
לכחות המצרים ליהודה
כתב לו שלשת המצרים
הרביעי שהיה
ספקן לשהוה כתב לו מיצר
רביעי שהדה שלי וחתם
עשאה בשטר מכר
ששמעון אילו שלך היתה
וזו השדה היך חתמת
בשטר מכר שעשיתי
ליהודה על שדה שבצדה
וכתוב שם שהיא בצד
שדה שלי ולא ערערת
לומר כי אינה שלך כ"א
שלי כיון שחתמת שם
הודית שאניה שלך ואין
לומר כאן שהשני נוח לי
כיון דלא אמר הכא ר"ג
ורוא אנוני את דברי אדמון
אין הלכה כמותו דידיד
ורבים הלכה כרבים: אמר
אבי לא שנו אלא עד
זכר דיון לא אבד את
אבל דתני ר' חייא אין
העדים חותמין על השטר
אלא א"כ קראוהו והיינו
שחובא קראוהו פ"י אם
הוא שטר זה שמכר

תשוב עד שתלבין ראשה. פ"י רש"ס הא דלמך רב גידל ברש
הנושא (לעיל דף ק"ב): עמדו וקדשו קנו הני מיני דקדשו
מיד מתוך התנאי או לאחר זמן והזכירו התנאים בשעת קידושין אבל
התנו עתה וקדש לאחר זמן ולא הזכירו התנאים לאו דברים הנקנים
באמירה הם וזכר האי גוגול (א) הא
תשז עד שתלבין ראשה ולא מני תבע
ליה צדינא והלשון משמע כן ועמדו
וקדשו משמע מתוך התנאי וקשה לי
מירושלמי ראשה דתמן הפוסק מעות
לחתנו ומת חתנו אמרו חכמים יכול
הוא שיאמר לאחיק הייתי רואה ליתן
ולך אי אפשי ליתן ופריך ולא דברים
הנקנים באמירה הן ומשני כשפסק
על מנת לכנוס ומאי קשה אפי' פסק
על מנת שלא לכנוס אפי' יכול
שיאמר לו כך אי אפשי ליתן דמיירי
בשלא עמדו וקדשו מתוך התנאי
ומיהו לא קשה כולי האי דאי כשלא
עמדו מתוך התנאי היכי קאמר
לאחיק הייתי רואה ליתן מ"מ אין
נראה לרבי פירושו דמכאן אין שום
ראיה דהא דקאמר תשז עד שתלבין
ראשה כשאין לו לאז כלום ליתן או
הבעל אינו רואה לעשות ולהביאו
לדין אבל אם היה רואה להביאו
דיון הוה ליה ליתן ומיהו הא לא
משמע הכי לרבי לפרש כשאין לו כלום
ליתן מדבעי למימר כופין לאז ור"ש
צירושלמי מוקי דרז גידל כשנשאין
ראשונים ומתניין דהכל צנשוטין
שניים ואני חפשי צירושלמי ומלאכה
בריש אפי' דהך דרז גידל דוקא
צנשוטין הראשונים דוקא צנז הפוסק
ע"י צנו ולא אשה ע"י צמה ולא אח
על ידי חמות: **ואפי"ל** בברייתא
אמר ר"ה אין ב"ל מקום קאמרין.
תימה היכי מני למיפסק הלכתא
כמרווייהו צנזיתא וכתמני' והלא
דברים סותרין או את זו דצנזיתא
קמני אילו אני פסקתי כו' וברייתא
קמני כצורה אני י"ל הכי פ"י ואפי'
צנזיתא כלומר למאי דסגירא ליה
למנא דצנזיתא דכפסקה היא בעמנה
פליגי קא חמרת להלכתא כותמיה
ואי"ל כל מקום קאמרין למר כדלית
ליה ולמר כדלית ליה: **שני דברים**
שאמר חנן הלכה כמותו וכיוצא בו.
פ"י צקוטרכס כיוצא בו דמנן רבן
יוחנן זן וכאי כיוצא בו לדמון ר"ג
וקשה לרבי מרדא דלישנא לא משמע
הכי ועוד מה לו להזכיר דצנזי חנן
כיוצא בו והא לא מיירי חנן אלא
צמותן שני דברים דוקא והוה ליה
למימר הלכה כחנן ותו לא הלכך
נראה לרבי כפר"ח (ט) כיוצא בו צנזיים
אחרים הדומין לאלו והלכה כמותו

זכרה דברים אמורים. אצרייתא קאי: איפכא מיבעי ליה. אם צלח
לכוף את האב איפכא מסתברא עפי לפי שהגדולה תנאה תנאי:
אפי' צנזיתא. כשפסקה היא לעמנה: הכי גרסינן א"ר זירא
אמר רבה בר ירמיה שני דברים שאמר חנן הלכה כיוצא בו צנזיה
דברים שאמר אדמון אין הלכה כיוצא
בו מאי קאמר ר': כיוצא בו דחנן
רבן יוחנן זן וכאי כיוצא בו לדמון
רבן גמליאל: **אין הלכה כיוצא בו.**
שלא ראה את דבריו אלא בשלשה
שהיה לו לראות את דבריו ככולם:
מתני' העורר על השדה כו'.
לכונן מערער על שדה צדיק שמעון
ואומר לוי שמכרה לך גולה ממני:
והוא חסוס. על שטר המכירה
שכתב לוי לשמעון שמכרה לו:
אדמון אומר. יכול הוא שיאמר
מה שלא ערערתי צנזיה שלקחת
מלוי וחתמתי צמון השטר עד לפי
שלי אדם חוק וקשה להוציאה מידו
ונוח לי שתפא צידך שאוליאנה ממך
צדין: **איני אס וכו'.** דהואיל
ותם הודה שאין לו עסק בה: **עשאה.**
המחזוק בה סימן לאחר שלא מכר
לראובן זה העורר עליה אלא לאש
אחר היה מוכר שדה מלד ז' ומלך
לו ארבעת מלרי השדה וכתב לו
צנזרים מלך פלוני שדה שלי ועשה
שדה זו סימן מלך ללוקח וצמנו של
מוכר וזה חסם על אותו שטר ולא
ערער: **איני אס וכו'.** אפילו
לאדמון דאין לומר כל העני נוח לי:
גמ' אכל דיון. שהוצא שטר
המכירה צנזיה דין לקיימו כמשפט
קיום שטרות שהעדים צאין ומעידין
על כתב ידם והדיינין כותבין שטרם
דנן נפקא לקדמנא וחסידו סהדי
לאתמימות ידיהו ואיטרניה וקיימניה:
לא איני וכו'. שלא ידע מה
כתבו בו שערער עליו: **דמי**
רבי חייא אין העדים חותמין על
השטר אלא א"כ קראוהו. שהרי
על דברי השטר הם צאים להעיד:
אבל

(א) [מוספתא פ"י ב],
(ב) [צנזיתא י"ג וס"ג],
(ג) [גמ' ויוצא בו צנזיה],
שמה ר"ב ור"י ור"ז ור"ח לפי ג' י'
המון. [ש"ל. ד. ע"ג ב.],
(ד) [ג' י' סדר המשנה וכן
צנזי' ור"ש י"ג י"ג י"ג י"ג י"ג
שאלמך השני ור"י (1) ונ"י
תוס' ע"ב ד"ה עשאה],
(1) [ג' י' רבי שמע דכיוצא
מוקי כו' מהר"ש].

הגהות הב"ח

(א) ה"ה תשז כו' הא
גוגול קאמר הכא:
(ב) ה"ה שני כו' וכיוצא
בו וכו' הלכה כמותו:

מוסף רש"י

העורר על השדה
והתום עליה בעד.
לכונן העורר על שדה
צדיק שמעון לוי ואומר
לכונן כי שמעון גולו ממני
והוא לכוין המעורר תמוס
עליה צנזי צמותן שטר
מכירה שכתב לו שמעון
לוי תמוס צנזי ועל אחר
עמו (ורבי"ם ב"ב ג').
השני לוי נוח לי לך
תממתי (ש"ס).

תוספות ר"ד

תתא וישבת עד שתלבין
ראשה אדמון אומר יכולה
היא שתאמרן אילו אני
פסקתי לעצמי אהא וישבת
עד שתלבין ראשי [נכשין]
שאבא פסק עלי מה אני
יכולה לעשות או כנוס
או פטור א"ר"ג רואה אני
את דברי אדמון: מתנין:
דלא כי האי תנא דתנאי
א"ר יוס' בר יהודה על
נחלקו אדמון וחתמתי על
הפוסק מעות לחתנו ופשת
לו את הרגל שהיא יכולה
לומר אבא פסק עלי מה
אני יכולה לעשות על מה
נחלקו על (מה) פסקה
לעצמה שחב"א תששב
עד שתלבין ראשה אדמון
אומר יכולה היא שתאמרן
שכורה אני שאבא נותן לי
עכשיו שאין אבא נותן לי
מה אני יכולה לעשות או
כנוס או פטור א"ר"ג רואה
אני את דברי אדמון א"ר
צחק בן אלעזר משמיה
דחוקיה כל מקום שאמר
ר"ג רואה אני את דברי
אדמון הלכה כמותו א"ר
רבא לרב נחמן אפילו
בברייתא א"ל מי קאמר
במשנתנו כל מקום קאמר
והכא משמע דהיא
אדמון פסקה על עצמה
וליה לה אב ומרדה ביה
ולא בעיא לאינסובי תתא
וישבת עד שתלבין ראשה
אבל השתא דתקון רבנן
למורדה דכפין ליה ורבי
לה גיטא ולא מיפסדה
דנתיניה כ"ש זו שפדין
לא נשאת שהיא יכולה
למורד וכפין ליה למימב
לה גיטא א"ר זירא א"ר
אבא בר ירמיה שני דברים
שאמר חנן הלכה כיוצא בו
ד' דברים שאמר אדמון יש
מתוך שהלכה כמותו ויש
מתוך שאין הלכה כמותו
כל מקום שאמר ר"ג
רואה אני את דברי אדמון
הלכה כמותו ובמקום שלא
אמר אין הלכה כמותו
לכד מנכיסו מוטעין
מתני' העורר על השדה והוא חסוס עליה עד אדמון אומר השני נוח לו והראשון קשה ממנו ותכ"א איבד את

לוי לשמעון זו השרה בפני ב"ד לקיימו כדיון כל קיום שטרות דעלמא שהעדים באים ומעידין על חתימתם והיינו כחובין
למטה שטרא דין נפק לקדמנא ומיגו דאשהירו שהרי אחתימות ידיהו אשירוהו וקיימנהו דכחו וחתמין ס' ג' דינין וזה